

Domov Pod Lipami Smečno

poskytovateľ sociálnych služieb

Číslo 91.

listopad 2017

Zámecké listy

POHNUTÉ OSUDY: Čtyřnásobný mistr světa v krasobruslení Pavel Roman dostal smyk a prorazil si spánek

Drsné, silné motory byly pro něj protiváhou k ladným ledovým tancům. Jeho vášeň jej však zabila. V pouhých 29 letech se naplnil životní příběh Pavla Romana. „Ve svém krátkém životě však toho stihl tolik, co plno lidí nedokáže za celý život,“ říká jeho sestra Eva. Čtyřikrát spolu dobyli světový krasobruslařský trůn. Na kalendáři byl 31. leden 1972. Pavel Roman žil s

manželkou v Tennessee. Motorky a auta, to bylo vždycky jeho. Coby mechanik amatér spravil cokoliv. Také proto mu pozdě večer telefonoval známý: „Porouchalo se mi auto. Pomůžeš?“ Pomohl. Dojel za známým, spravil auto, rychle se vracel domů. Na prašné cestě dostal smyk, vletěl do příkopu, prorazil si spánek. Byl na místě mrtvý.

„Bohužel, Pavel jezdil až příliš rychle,“ vypráví jeho sestra Eva Romanová Grahamová, ta, s níž dobýval krasobruslařská vítězství. „Maminka mu vždycky říkala: Pavlíku, ty se mi jednou zmrzačíš. A on jí odpovídal: To ne, když už, tak se zabiju.“ Jako by tušil svůj osud...

Celý národ se díval

Dnes si mnozí ani neumí představit, co sourozenci Romanovi v 60. letech pro Českoslováky znamenali. „Oni byli bomba!“ vypráví Ilona Konečná, přítelkyně Evy Romanové. „Když jeli, celý národ seděl u černobílých televizí.“ Naše děti, říkali jim lidé od Aše po Košice. Na venkově, kde často bývala jen jediná televize v JZD, se u ní při jejich jízdách scházela celá ves. A protože ani Romanovi v Praze televizi neměli, maminka Romanová těžila z toho, že pracovala coby kostymérka na Barrandově. „Jakmile jsme závodili, šla se dívat na malou obrazovku v kanceláři vrátného,“ líčí Eva.

Lidé je poznávali, kdekoli se objevili. Přesto jim přísný otec František po každé medaili říkal: „Žádná velká oslava. Naopak. O to víc teď musíme trénovat.“ On je kdysi ke krasobruslení přitáhl. V Olomouci, na kluzišti kousek od jejich bytu. Tam příběh Pavla Romana začal.

Na návštěvě doma. V roce 1968 už celý profesionálně zručný živil sourozenci opět do Prahy. Na snímku s tatínkem Františkem, který je přítel ke krasobruslení, a s maminkou Jaromírou, krasobruslařkou na Barrandově, která je celou kariéru šla kostýmy.

Sourozenci Romanovi
V letech 1962 až 1965 vybojovali čtyři tituly krasobruslařských mistrů světa, navíc se v letech 1964 a 1965 stali mistry Evropy. Po čtvrtém světovém titulu v roce 1965 ukončil kariéru a přelétl do nové Holiday on Ice, kde působil do roku 1971.

Eva Romanová
* 27. ledna 1946, Olomouc
je provlána za anglického krasobruslařského kamiká Jacka Grahama, že své family v Newu je přestěhovali do České republiky a London a Bakstan.

Pavel Roman

* 25. ledna 1947, Olomouc
* 26. srpna 1972, Tennessee, USA
Rodák z Olomouce, odkud se jeho rodina poselá přesídlavala do Prahy. Osvědčil spolu s o tři roky mladší sestrou Evou tehdejší tanec na ledě k dokonatosti. Po přechodu z Holiday on Ice se usadil se svojí švýcarskou manželkou Sonjou v Tennessee. Tragicky zahynul při autonehodě krátko po svých devětatnáctých narozeninách.

Bud' oba, nebo ani jeden!

Otec František, obchodní zástupce, nesnášel, když se děti (jakékoliv) flákaly. Ty moje budou sportovat, na potulku jim nezbude čas, usmyslel si. Jezdil s nimi na kole, hrály tenis, plavaly, v zimě lyžovaly, bruslily. Pavel má pro

krasobruslení vlohy, brzy zjistil otec. Zato o tři roky mladší Eva? „Já se nejdřív na ledě jen tak plácala,“ pousměje se. Když se přestěhovali do Prahy, devítiletého kluka s citem pro rytmus hned chtěli do sportovní školy. O Evu nejevili zájem, holek měli dost. Pavlovi našli i krasobruslařskou partnerku, jenže táta si postavil hlavu: „Bud' oba, nebo ani jeden!“ Jeho děti přece budou bruslit spolu. Jako pár.

Což o to, Pavel by bruslil klidně sám, skokansky byl nadaný, ale co potom s Evou? Neměla od pánaboha ten skokanský dar. Měla však skvělý hudební sluch. Tatínek Pavla přesvědčil: „Budete dělat sportovní dvojice.“ V roce 1958, věkem stále děti, už byli náhradníky na bratislavském mistrovství Evropy dospělých. Pod Devínem viděli poprvé na vlastní oči tance na ledě, do té doby v Česku opomíjenou neolympijskou disciplínu. To bude něco pro ně, napadlo otce. V Liberci, kde žila trenérka Míla Nováková, zazvonil telefon. Volal pan Roman: „Chtěl bych, abyste trénovala mé děti. Našel jsem pro ně muziku. Počkejte, já vám něco pustím.“ Dal sluchátko ke gramofonu, odkud vyhrávaly tehdejší české hity. Docela se mi ty melodie líbí, mají svižné tempo, pomyslela si Míla Nováková. A když je otec takhle průbojný, nejspíš také jeho děti k něčemu budou. „Znala jsem jejich hudbu dřív, než jsem poznala je,“ vyprávěla po letech. Sympatičtí jí pak byli, hned jak je poprvé potkala. Začala přemlouvat manžela: „Přestěhujeme se do Prahy, ano?“

Rošťák a pečlivá slečna

Crr. Budíček měli Romanovi ve 4.00. Ve 4.20 jeli první tramvají na trénink na odkrytou Štvanici. Když chumelilo, odhrabali sněh. Tak vypadaly jejich dny. „Jindy jsme bruslili na zamrzlé Vltavě pod Mánesem, kam táta nosil gramofon s klikou.“ Nebo trénovali před půlnocí v Mladé Boleslavi, odkud se brzy ráno dělnickým vlakem vraceli zpět. Maminka Jarmila v něm uložila děti na dřevěné lavice, aby se trochu prospaly, a z vlaku šly rovnou do školy. I tam občas školnice Evě o polední přestávce ustlala, ať si ta holka jedna utahaná zdřímne.

Pavel byl v páru za rošťáka, vtipálka i velitele. „Stal se hybnou silou, zatímco Eva dodala jejich tancům dívčí půvab,“ vzpomínala Míla Nováková. „Eva byla strašně hodná a pečlivá, se smyslem pro preciznost. Vždyť také chodila na aranžérskou školu. Pavel byl pravý protiklad. Rád se bavil, měl sklon k dobrodružství, zbláznil se do motorek.“ Mezinárodní rozhodčí Olga Žáková, která je dobře pamatuje, přitaká: „Pavel byl hrozně fajn kluk, i když takový zlobivý. Eva platila za elegantní slečnu s úžasnou vůlí. Jednou měla při závodech hroznou rýmu. Pokaždé, když se při jízdě pustili, elegantně si otřela nos rukavicí a protáhla ruku krásným ladným pohybem. Všichni jsme se smáli.“ Ač tolik odlišní, na sebe nedali dopustit. „Náš sourozenecký vztah byl mimořádný,“ říká Eva. Jsou první, jsou první! V nové Sportovní hale,

vyprodané patnácti tisíci diváků, si v zimě 1962 odbyli debut na světovém šampionátu. Táta jim dal za cíl 6. místo, ale po povinných tancích už byli druzí. Co dokáží ve volném programu? Vjeli na led a v hale na okamžik nastalo až posvátné ticho. Naše děti pojedou.. Jí bylo šestnáct, jemu devatenáct. Neohlíželi se na anglickou či rakouskou školu tanců na ledě, vnesli do nich svoji, českou. Ta dynamika, ten takřka neslyšitelný skluz, hluboké hrany, jedinečný soulad. A ty krokové variace! Na nich Míla Nováková stavěla. „Nezapomenu na jejich unisono krokové pasáže na Fibichův Poem,“ zasní se Olga Žáková. Když na pražském mistrovství dobrušlili, hala vybuchla nadšením. Znamky? Vysoké. Největší soupeři, francouzští manželé Guhelovi, bruslili před nimi. Nastalo horečné počítání v předpočítačové éře, než Josef Dědič, největší československý krasobruslařský šíbr, vykřikl: „Jsou první, jsou první!“ Najednou si s nimi potřásl rukou prezident Novotný.

50 korun navíc, na lepší jídlo

Američané jim hned nabídli exhibiční turné, komunisté však řekli: Ne! Romanovi napsali přímo Antonínu Novotnému: „Šlo by o dobrou propagaci země.“ Nakonec je pustili, byť s podmínkou: „Smí s vámi jen jeden rodič.“ Aby je nenapadlo emigrovat jako Áju Vrzáňovou. Otec Roman uměl anglicky, letěl tedy on. Pavel, student ČVUT, tíhnoucí ke strojům, se pak spřátelil s motocyklovou legendou Františkem Šťastným a chtěl vyměnit brusle za motorčky. Několikrát si namlátíl, až mu je táta i pánové z ÚV KSČ zatrhli. Ve třech následujících letech uhájili s Evou světový krasobruslařský trůn. Nedostali za to nic. „Jen rodičům dávali 50 korun měsíčně přilepšení, abychom měli jako reprezentanti lepší jídlo. Spíš jsme na bruslení přidávali ze svého,“ říká Eva.

Po čtvrtém titulu v americkém Coloradu Springs 1965 se sami sebe ptali: A co dál? Motivace chyběla. „Radši jsme skončili na vrcholu. Už bychom mohli jít jen dolů z kopce,“ povídá Eva. Opustili scénu jako neporažení světoví šampioni a probírali se nabídkami z profesionálních ledních revuí. Vybrali si Holiday on Ice, která každý druhý rok hostovala v Praze. Rodiče za nimi na Západ nesměli, tak aby je táta a máma občas viděli. „Museli jsme státu odvádět deset procent z gáže, kterou jsme v revue měli, a taky zaplatit všechny školy, co jsme doma vystudovali.“ Vyděláme peníze a vrátíme se domů, plánovali. Jenže život měl pro ně nachystán jiný osud.

Temný rok 1972

Během svých let v revue se oba zamilovali. Pavel do Švýcarky Sonji Grandové, Eva do britského komika Jacka Grahama. A zněly zvony svatební. Eva se vdávala v Anglii, její bratr měl obřady hned dva, jeden ve Švýcarsku, druhý na Karlštejně. S manželkou v roce 1971 revue opustili, usadili se v Tennessee.

S bruslením Pavel nadobro skončil. Československé krasobruslení bylo tehdy velmocí. Romanovi, Hana Mašková, Ondrej Nepela. Záviděl nám je celý svět. Jenže přišel rok 1972. Zlatý i temný ledový rok. 31. ledna vzala autonehoda Pavlu Romanovi život. 11. února získal Ondrej Nepela v Sapporu olympijské zlato. A 31. března, rovněž při autonehodě, zahynula Hana Mašková. V noci řídila z Paříže do Tours, když se proti ní vyřítíl vojenský kamion. Nepela se právě vracel z mistrovství světa v Calgary, které rovněž ovládl. Vyhrál jsem i pro Pavla a Evu, říkal si. Když konečně přistál v Praze, vládní limuzína ho odvezla rovnou na Vyšehrad, na kremaci Hany Maškové, kdysi velké kamarádky. Hrůzy přece vždycky přicházejí ve trojicích, pomyslel si tam. Kdo bude tím třetím? O 17 let později také on zemřel předčasně. První slavný sportovec, jenž podlehl infekci HIV.

Eva, farmářka i malířka

Eva Romanová a její manžel Jack po odchodu z revue chovali arabské koně a vedli domov důchodců v anglickém Devonu. Později se v Texasu starali o farmu s 90 kachnami a 15 husami. „Ale nejedli jsme je. Jack je jen krmil a počítal, jestli mu kojoti nějaké nesežrali.“ Když prodali farmu, koupili si obytný autobus a pět let putovali křížem krážem po Americe. Teprve potom, nabaženi přelétavým životem, zakotvili v Lipnici, vesničce u Rokycan, kde koupili starou usedlost. K rybníku za chalupou se chodili dívat, jak místní potěr bruslí. Eva sama nicméně naposledy obula brusle v roce 1986. „Už mám příliš křehké kosti. Nešlo by mi to jako dřív.“ Týden co týden vyrážela s Jackem do místní hospůdky, aby zjistili, co je ve vsi nového. Ale že by jen vysedávali? To nikdy nedokázali. Jack vyřezával ptačí budky, Eva malovala erby na stodolu. „Aby byla veselejší.“ Jindy Jack spravil a zachránil bryčku z předminulého století a hrdě ji ukazoval návštěvám. „Nebo nám sousedi dali starodávné saně, prý patřily Emilu Škodovi. I ty jsme zrenovovali.“ Práce na statku se pro ně stala nekonečným příběhem, pořád tu něco vymýšleli. „Dokud má člověk síly, má něco dělat,“ tvrdila Eva. Její otec František Roman zemřel už roku 1972, nedlouho před svým synem. Maminka Jarmila, kdysi jejich oáza klidu a bezpečí, která jim šila všechny závodní kostýmy, se naopak dožila 90 let. A trenérka Míla Nováková má devadesátku oslavit v Praze letos na podzim. Když maminka zemřela, Eva Romanová se s manželem vrátila do Anglie, do domku u Blackpoolu, Jack tam začal chovat okrasné holuby, Eva s oblibou kreslila.

Bratra Pavla však stále vidí před sebou mladého a plného energie. „Nechce se mi věřit, že je to tak šíleně dávno, co tu byl,“ říká. „Já si ho pořád představuju jako devětadvacetiletého.“

Plánované akce na měsíc listopad

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

- Návštěva „Sociálně terapeutické dílny“ – Zahrada Kladno
- Výlety do okolních měst spojen s nákupy vánočních dárků
- Využití veřejně dostupných služeb – návštěva kadeřnictví v Libušíně
- Příjemně strávené odpoledne se psem, za doprovodu paní Havlíkové
- Návštěva skupiny – „DUO JAROSLAV“
- Hudební beseda od oblíbené dvojice „DUO POHODA“
- Mikulášská diskotéka
- Návštěva místní restaurace
- Adaptace na pracovní prostředí – Zaměstnávání klientů v AP&P
- Oslava svátků a narozenin
- Setkání s klienty
- Účast při rozsvícení vánočního stromu ve městě
- Výroba vánočních dekorací, příprava na vánoční svátky
- Plnění individuálních plánů
- Upevňování sociálních dovedností v rámci sociálního učení –
individuální nákupy
ve Smečně, návštěva místní cukrárny či restaurace, využívání veřejně
dostupných služeb.

Seznam akcí za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

- Výlet do Kladna (Zahrady) spojen s návštěvou sociálně
terapeutických dílen
- Výlet do Prahy, Kladna, Slaného spojen s nákupy
- Posezení při hudbě Na Skalkách
- Návštěva divadla Slaný
- Návštěva kina ve Slaném
- Návštěva solné jeskyně ve Slaném
- Oslava svátků a narozenin
- Setkání s klienty
- Rozsvícení vánočního stromku ve Smečně, Přelíci

- Plnění individuálních plánů
- Upevňování sociálních dovedností v rámci sociálního učení – individuální nákupy, návštěva cukrárny či restaurace, využívání veřejně dostupných služeb

Seznam akcí za službu „DOMOV PRO SENIORY“

- Cestování
- Cvičení pro seniory
- Zahájení Adventu v DPS – Slavnostní rozsvícení světel

Říjnové akce za službu „DOMOV PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM“

XV. Podzimní ples

Dne 18. 10. 2017 uživatelé z Domova Pod Lipami Smečno přijali pozvání z Domova Na Hrádku na XV. Podzimní ples pro osoby se zdravotním postižením. Ples to byl vskutku vydařený, neboť hojným programem provázel a moderoval známý moderátor Slávek Boura. K tanci a poslechu zahrála hudební skupina Eso, díky které zazněly známé písně od Michala Davida, Heleny Vondráčkové, Karla Gotta, atd. V tomto okamžiku většinu uživatelů tyto písně motivovaly k tanci. Dále velmi pěkné vystoupení předvedli tanečníci z taneční školy z Kutné Hory. Hlavním patronem celé akce byl Stanislav Hložek. A jak byl tento ples hodnocen hlavními aktéry? Všichni ohodnotili tuto společenskou akci pozitivním stanoviskem, neboť ocenili atraktivní kulturní program, bohaté občerstvení a znamenitou příležitost pro běžné setkávání s přáteli. Nicméně ples byl dalším impulsem pro zprostředkování nových vztahů a zážitků.

Za poskytovanou službu DOZP

Říjnové akce za službu „CHRÁNĚNÉ BYDLENÍ“

Říjen v CHB 2

V říjnu se uskutečnilo několik akcí. Navštívili jsme restauraci, cukrárnu, nákupy jsme zaměřili na společenské oblečení, neboť nás čekal Podzimní

ples v Kolíně. Nechyběl ani výlet vlakem do Zlonic s návštěvou muzea železnic.

Podzimní ples v Kolíně

I v letošním roce jsme přijali nabídku k podzimnímu plesu od Domova Hrádek, který se konal 18.10.2017 v Kolíně. Na ples jsme se řádně připravili dokoupením společenského oblečení a obuvi. Dopoledne jsme měli dost času k úpravě účesu a vizáže. Všem to moc slušelo. Odjezd byl v půl dvanácté ze Slaného. Cestou jsme přibrali tři klienty z Hřebče. Krátce po druhé hodině jsme byli na místě. Naše stoly byly v druhém patře na balkoně. Ples moderoval Slávek Boura, kterého si někteří pamatovali z moderování Snídaně s novou. Po lehkém občerstvení se někteří vrhli do tance. Na plese nechyběla ani bohatá tombola. Každý z účastníků si odnášel nějakou výhru. Vašek Marek vyhrál druhou cenu – nástěnné hodiny. K večeři se podával bramborový salát a řízek. Po 18. hodině jsme se pomalu chystali domů. Ples se vydařil a všem se moc líbil.

Výročí

Dandová Anna -81 let
Dragounová Růžena -90 let
Hermanová Marie – 95 let
Janda František – 94 let
Kratochvíl Antonín – 80 let
Krombholzová Marie – 86 let
Kubálek Josef – 86 let
Plantikowová Dagmar – 81 let
Suchánková Jana – 72 let
Zelenka Jaroslav – 80 let
Fousková Miroslava – 55 let
Janebová Růžena – 65 let
Šlesingrová Anna – 35 let

DOMOV POD LIPAMI

Blahopřejeme klientům k životnímu jubileu!!!!!!